

TOP-TARISZNYA

BÁCS-KISKUN VÁRMEGYE MEGÚJULT – A BÁCS-MEGYEHÁZA ÚJSÁG MELLÉKLETE

BUGAC

7,8 milliárd forint érkezett járásunkba

Országos jelentőségű turisztikai célpont a Bugac határában megépült Arany Monostor látogatóközpont. A néhai Pétermonostorán folyamatosan zajló régészeti feltárás az Árpád-kori Magyarország kiemelkedő gazdagságáról, nagyhatalmi státuszáról hoz felszínre meghatározó bizonyítékokat. Az eddig példátlanul tekinthető leletanyag teljes összképet nyújt hazánk legdicsőségesebb időszakáról. A korszakot bemutató látogatóközpont állandó és időszakos kiállításokkal,

ismeretterjesztő filmekkel, rendezvényekkel, különböző foglalkozásokkal várja az érdeklődőket.

Bugac önkormányzata több mint egymilliárd forint támogatást nyert el a látogatóközpont megépítésére a Terület- és Településfejlesztési Operatív Programból (TOP).

A járásban összesen 7,8 milliárd forintnyi beruházás valósult meg az elmúlt években a TOP-támogatásoknak köszönhetően. *A legjelentősebbekről a 7–8. oldalon olvashat.*

7. oldal

Gátér

7. oldal

Pálmonostora

8. oldal

Petőfiszállás

TOP: így fejlődött Bács-Kiskun

A 2023 végével befejeződött Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) keretében Bács-Kiskunban történelmi léptékű, több mint 100 milliárd forint értékű fejlesztéssorozat valósult meg. A vármegyék közül itt volt a leghatékonyabb a forrásfelhasználás, és a támogatásokból mind a 119 településre jutott.

A TOP a 2014–2020-as időszak legnagyobb forráskerettel rendelkező területi operatív programja volt (amely a gyakorlatban 2017-ben kezdődött és 2023-ban fejeződött be). Azokat a fejlesztéseket támogatta az országban, amelyek nem Budapest

és Pest vármegye területén valósultak meg. Célja elsődlegesen a térségi, decentralizált gazdaságfejlesztés, ezáltal a foglalkoztatás növelése, a munkavállaló lakosság helyben boldogulásának biztosítása volt.

Bács-Kiskunban a TOP keretében összesen **782 projekt valósult meg, mintegy 117 milliárd forint értékben**. A projektek döntő többségét a vármegye önkormányzata menedzselte.

(Folytatás a második oldalon.)

„A legnagyobb eredmény, hogy minden településre jutott fejlesztés”

TOP-beruházások: a gazdaságfejlesztés volt az első számú cél. A részletekről **Kicsiny László** ügyvezetővel beszélgettünk. 4. oldal

TOP: így fejlődött Bács-Kiskun

Bács-Kiskunban a TOP keretében összesen 782 projekt valósult meg, mintegy 117 milliárd forint értékben.

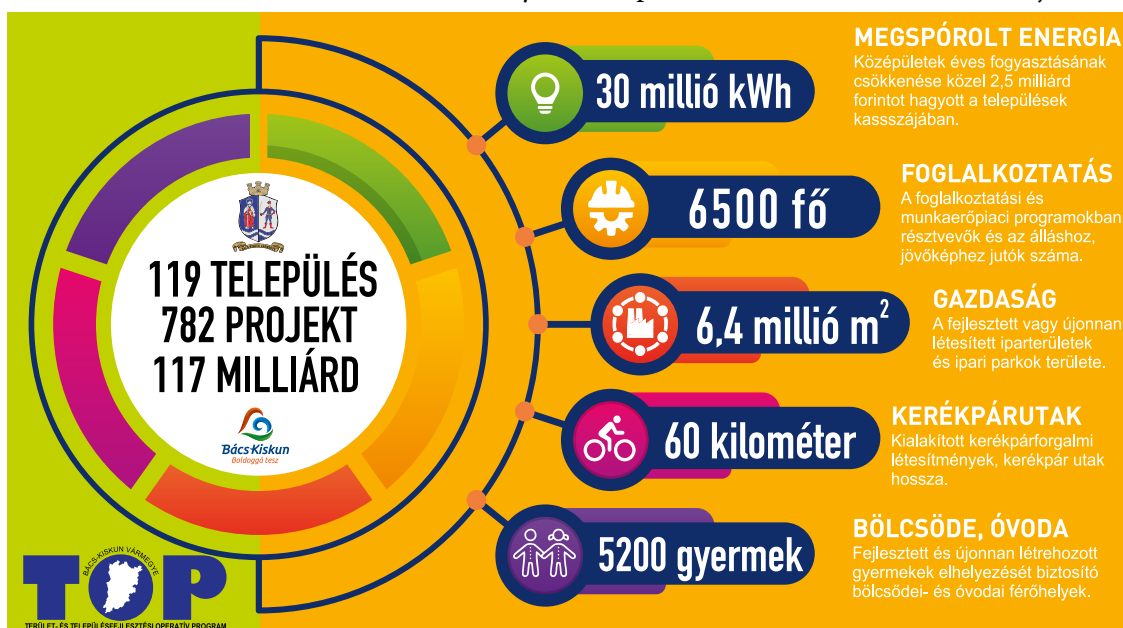
(Folytatás az első oldalról.)

Alapelv volt, hogy mindehova jusson fejlesztési forrás, ezáltal mind a 119 településen valósult(ak) meg fejlesztés(ek). A vármegye között Bács-Kiskun volt a leghatékonyabb a forrás-felhasználás tekintetében: gyakorlatilag a rendelkezésre álló teljes támogatási összeget sikerült lehívnia és felhasználnia.

Ami a részleteket illeti, a települések sokat profitálhattak a gazdasági környezet fejlesztéséből. Nemcsak

ipari parkok és iparterületek létesültek, bővültek vármegyeszerte, hanem közterek, utak, kerékpárutak épültek és újultak meg, közlekedésfejlesztési beruházások valósultak meg, valamint jelentősen nőtt a korszerű bölcsődei és óvodai férőhelyek száma. Jutott forrás a fenntartható turizmusfejlesztésre is. Így valósult meg a bugaci Arany Monostor, a szanki Kiskun Emlékhely vagy éppen a megyei önkormányzat által üzemeltetett Bor Bagoly Pince Nemesnádudvaron. Önkormányzati épületek

sora újult meg, illetve – a klímavédelmet is szem előtt tartva – vált energetikai szempontból jóval hatékonyabbá. Ehhez hasonlóan az is egyaránt településfejlesztési és klímavédelmi célokat szolgált, hogy csaknem száz csapadékvíz-elvezető rendszer újult meg és bővült a vármegye településein, segítve a csapadék helyben tartását. A helyi szolgáltatások az orvosi rendelők és szociális intézmények felújításával-építésével tovább javultak. Ennek eredményeként a vármegye lakosságának csaknem fele ma jobb

Vármegyénkben a közutak és a belterületi utak felújítása biztonságosabbá teszi a közlekedést.

A bölcsődei és óvodai férőhelyek számának növelése segíti a szülőket, hogy ismét munkába állhassanak.

Évente két alkalommal a polgármesteri fórum ad helyet a településvezetők szakmai konzultációjának.

egészségügyi szolgáltatásban részesül, mint korábban). A több mint 2 milliárd forinttal finanszírozott foglalkoztatási paktumok – a mentorálások, képzések, átképzések, foglalkoztatási támogatások – hozzájárultak a gazdasági teljesítmény növekedéséhez és a foglalkoztatás bővüléséhez is hozzájárultak.

A projektek egy része a közösségépítést, illetve a helyi és a vármegyei identitás erősítését szolgálta. Így született meg például a Legendás út 1., 2. és a Meseföld 1., 2. kötetek, illetve más kiadványok, rajzfilmek, dokumentumfilmek. Sőt ennek segítségével vált finanszírozhatóvá a Petőfi200 emléke-

vek számos projektje, rendezvénye és kiadványa.

Mindeközben már elkezdődött a 2021 és 2027 közötti európai uniós költségvetési ciklusban futó TOP Plusz program előkészítése és megvalósítása. A támogatási források az alábbi célokat szolgálják: településfejlesztés, helyi gazdaságfejlesztés, foglalkoztatás, energetikai beruházások, klímavédelem, egészségügyi, szociális, köznevelési, közszolgáltatási fejlesztések. Ezen a programon keresztül a hét év alatt további százmilliárd forint támogatás érkezik Bács-Kiskun vármegyébe, újabb lendületet adva a történelmi léptékű fejlődésnek.

Bács-Kiskun turisztikai gyöngyszeme az elkészült bugaci Arany Monostor látogatóközpont.

Turisztikai és mobilitási szempontból is fontos kerékpárutak épültek, kapcsolódtak a meglévő hálózathoz.

Több mint 400 vállalkozás kapott lehetőséget az új gazdaságfejlesztési beruházások kapcsán.

TOP-BERUHÁZÁSOK

A gazdaságfejlesztés volt az első számú cél

Bács-Kiskun vármegyében a Terület- és Településfejlesztési Projektből finanszírozott, csaknem 800 megvalósult beruházás közül több mint félezeret a Bács-Kiskun Megyei Fejlesztési ügynökség menedzselte az elmúlt hét esztendőben. A részletekről **Kicsiny László** ügyvezetővel beszélgettünk.

Az ügynökség szlogenje úgy szól, hogy „Társ a fejlesztésben”. Mit jelent ez a gyakorlatban?

Az elmúlt években a TOP, vagyis a Terület- és Településfejlesztési Projekt kifejezéssel minden vármegyei településen találkozhatunk az ott élők, hiszen még a legkisebb falvakba is jutott ilyen beruházás. Bács-Kiskunban 782 projekt valósult meg – ezek közül több mint félezeret az ügynökségünk menedzselte. Ez azt jelenti, hogy pályázatok, projektek előkészítésében, lebonyolításában és a fenntartási időszak adminisztrációjában segítjük a települési önkormányzatokat Bács-Kiskun-

ban. Azt gondolom, hogy a munka során pozitív és közvetlen kapcsolat alakult ki az önkormányzatokkal.

A közös munka meglehetősen jó hatékonysággal zajlott, hiszen a vármegyék rangsorában Bács-Kiskun az első a forrásfelhasználás tekintetében. Mit jelent ez a számok tükrében?

Az elmúlt hét éves időszakot tekintve nemcsak időben, de értékben is Bács-Kiskun bizonyult a leghatékonyabbnak. Ez azt jelenti, hogy gyakorlatilag teljes mértékben sikerült felhasználni a rendelkezésre álló támogatási keretet. Sőt! Annak idején 63 milliárd forinttal indult el a megyei

TOP-forráskeret. Miután a többi vármegyénél voltak jelentős visszahulló források, és árfolyamnyereséggel is lehetett számolni, volt lehetőségünk többlettámogatásokat igényelni. A keretösszeg így jóval 100 milliárd forint

nyek figyelembevételével. Az egyik legfontosabb eredményünknek azt tekintem, hogy kiegyensúlyozott forráselosztást valósítottunk meg, és minden településre jutott fejlesztés. Az elmúlt több mint két évtizedet figyelembe véve

„kiegyensúlyozott forráselosztást valósítottunk meg, és minden településre jutott fejlesztés...”

főlé nőtt. Az egyes beruházások támogatási összegét ráadásul a települések 100 százalékban megkapták előlegként.

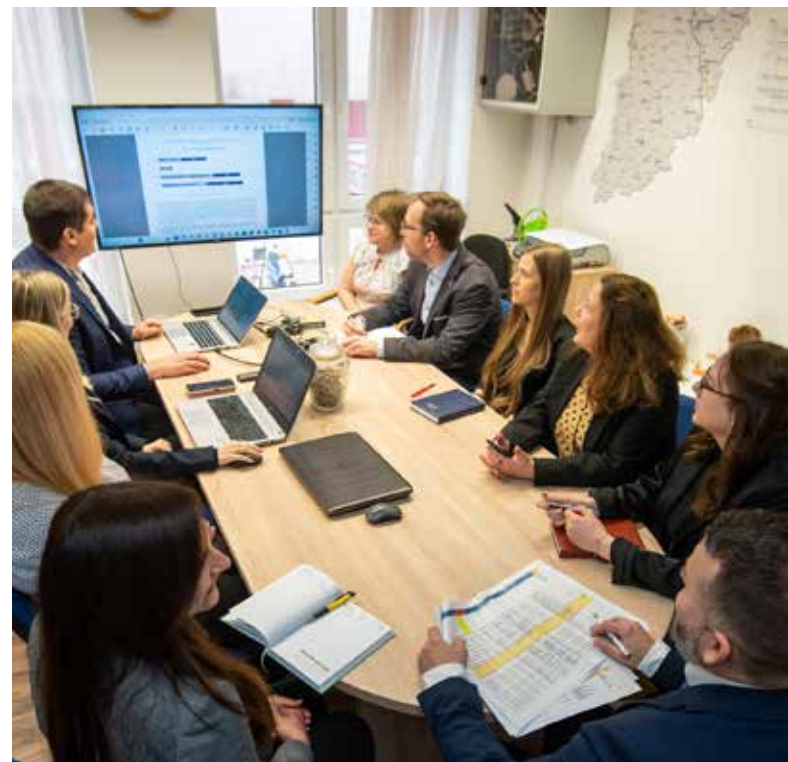
A hatékonyság az önkormányzatokkal folytatott csapatmunka mellett annak is köszönhető, hogy már a TOP indulása előtt elkezdődött a közös gondolkodás: egy összehangolt fejlesztési tervet vázoltunk fel a települési igények

nem emlékszem olyan pályázati ciklusra, amelyben ez megvalósult volna.

A TOP 2023. év végével lezárult, minden projekt záróbeszámolóját beadtuk.

Melyek azok a területek, amelyekre hangsúlyosabban jutott támogatás?

Uniós előírás volt, hogy a TOP-keret 60 százalékát gazdaságfejlesztésre kell fordítani – ez meg is valósult.

Az ipari területek fejlesztése mellett idesorolhatók a turisztikai beruházások, illetve az óvodai, bölcsődei fejlesztések is. Utóbbiak nagymértékben segítik a munkába visszatérést a gyermekvállalást követően. De a közlekedési projektek is a gazdaságfejlesztést szolgálták, segítve a munkába járást.

A konkrét fejlesztések közül sokat ki lehetne emelni, annál is inkább, mivel egy kistépülés számára a 25-30 millió forintból megvalósuló beruházás is nagyon fontos projektnek számít. A legnagyobb projektek közül talán a zöldváros-beruházások voltak a legjelentősebbek, támogatási összeget és volument tekintve egyaránt. Rendkívül szép városfejlesztési tervek valósultak meg például Kiskunfélegyházán vagy Lajosmizsén, és számottevő beruházások voltak további hét városban.

Kifejezetten jó tapasztalatunk volt az olyan gazdaságfejlesztési projektek kapcsán is, amikor ipari területek, csarnokok, inkubátorházak valósultak meg. A gazdasági élet beelőzött minket: ezek a létesítmények gyorsabban bérlőre vagy gazdára találtak, mint ahogy vártuk – mégpedig egytől egyig. **Az ügynökségnek is van saját gazdaságfejlesztési projektje. Erről mit kell tudni?**

Nagyon szerettünk volna saját beruházást megvalósítani egy olyan helyen, amelyet ismerünk, és tudjuk, hogy van növekedési potenciálja. A választásunk

Ballószögre esett: egy modellprogram keretében itt építettünk egy csaknem ezer négyzetméteres ipari csarnokot. Jelenleg a használatba vételi eljárás van folyamatban, ezt követően keresünk majd bérlőt. Vannak is már potenciális jelentkezők. Azt gondoljuk, hogy ez olyan beruházás, ami az ügynökségnek – így a vármegyei önkormányzatnak – bevételt termel, és a településen is adóbevételeket eredményez, munkahelyeket teremt. Hosszú távon terveink között szerepel, hogy a vármegye más térségeiben is megvalósítsunk hasonló beruházásokat.

Elkezdődött a következő uniós költségvetési ciklushoz kapcsolt TOP Plusz-támogatások pályáztatása, sőt Bács-Kiskunban már vannak megvalósult projektek is. Itt mekkora összegről beszélhetünk majd a következő években?

Az elkövetkező hétéves időszakra vonatkozó keretösszeg több mint 80 milliárd forint. Ahogy az előző ciklusban, úgy most is számíthatunk arra ugyanakkor, hogy ez az összeg menet közben növekedni fog. Ráadásul a megyei jogú városaink – Kecskemét és Baja – külön kerettel rendelkeznek. A támogatandó területek nagyrészt változatlanok maradtak, még ha más néven vagy konstrukcióban jelennek is meg a felhívásokban. Az „Élhető települések” nevű felhívás például kifejezetten kedvelt az önkormányzatok

körében, hiszen ezen belül lehet kerékpárútra, csapadékvíz-hálózatra, közlekedésfejlesztési projektekre vagy éppen közösségi terek fejlesztésére pályázni. Azt gondolom, hogy nemcsak az ügynökségnek, hanem az önkormányzatoknak is tekintélyes tapasztalataik vannak már az elmúlt évekből. Ennek köszönhető, hogy gyorsabban és hatékonyabban tudtuk elkezdni ezt az időszakot, és már van befejezett TOP Plusz-projektünk. Ha nem lassul le a rendszer, és ezt a tempót tartjuk, akkor sokkal előbb fognak megvalósulni a tervezett a beruházások, mint az előző időszakban.

A TOP Plusz-pályázatok keretében is minden vármegyei településen lesz új fejlesztés.

„A TOP támogatta a város dinamikus fejlődését”

Kiskunfélegyháza az elmúlt években összesen több mint 5 milliárd forint fejlesztési támogatást nyert el a TOP-ból.

Ebből a forrásból bővítették például az Ipari Parkot, ahol a 18 új közművesített ingatlan közül tízre már van betelepülési szándék, előszerződésekkel rögzítve.

Összesen huszonhat intézmény energetikai felújítása is megtörtént a városban. A telepített napelemekkel megtermelt villamos energia 10 millió forint nagyságrendű megtakarítást jelent az önkormányzatnak.

A szintén a TOP-ból finanszírozott zöldváros-program keretében megújult belvárosi téregyüttest a helyi közösség igényeit szem előtt tartva alakították ki.

Az árnyékos ülőhelyek és a rekreációt segítő zöldfelületek a közösségi élet színterei. Az áthaladó kerékpárút és a parkolók racionalizálása hozzájárult egy zöld, emberközpontú belváros kialakításához.

Kiskunfélegyházán egy új óvoda és egy új bölcsőde is épült, ami nemcsak a korábbi túlszűfoztságot és kapacitáshiányt segített felszámolni, hanem növelte a település népességmegtartó képessége is, és a kisgyermekes szülők könnyebben térhetnek vissza a munkaerőpiacra.

A Kiskunfélegyházi és Kiskunmajsai járás telepü-

KISKUNFÉLEGYHÁZA

léseit érintő foglalkoztatási paktum is komoly támogatást jelentett az itt élőknek és az itt működő vállalkozásoknak: a tervezettnél többben, 219 fő jutott álláshoz ennek nyomán.

„A TOP-ban megvalósult

projektjeink a lehető legnagyobb mértékben támogatták a város dinamikus fejlődését, eredményeinek hatása hosszú távon érezhető, és a további fejlesztések alapjául szolgál” – hangsúlyozta Csányi József polgármester.

Új piac élénkíti a helyi gazdaságot

BAJA

Sok nagy volumenű TOP-beruházás valósult meg a vármegyében. Érdekes kiemelni a bajai Városi Piac felújítását, hiszen ez nemcsak a városképet javította, hanem a helyi és térségi gazdaságra is jótékony hatást gyakorolt.

A beruházás során a Városi Piac teljes, csaknem tízezer négyzetmé-

ternyi területe megújult. A Miklós utcai telekhatáron új, korszerű, kétszintes piaccsarnok épült összesen mintegy kétezer négyzetméter hasznos alapterülettel. Megújult ezenkívül a fedett-nyitott, több mint félezer árusítóegységet magába foglaló árusítótér, a kapcsolódó infrastrukturális elemek és a zöldfelü-

let is. Az újonnan kialakított közösségi terek méltó helyszínévé váltak a helyi identitást, közösségformálást, környezettudatosságot erősítő akcióknak. Az 1,3 milliárd forintból újjáépült piac elnyerte a Fejér Vármegyei Építésszakmára Molnár Tibor-díját is.

A zöldváros-programhoz kapott csaknem 85 millió forint többlettá-

mogatásból megújulhatott továbbá a Dr. Alföldi József tér burkolata, valamint zöldfelülete, és egy vadonatúj játszótér kialakítására is sor kerülhet. A kihelyezett játékok mellett a játszótér területén, illetve a járda mellett összesen 440 növény, köztük lombos fa, cserje, évelő és díszfű díszíti majd a zöldterületet.

GÁTÉR

Takarékosabban működik az ovi

Egy átfogó felújítás nyomán energiatakarékos és költséghatékony módon működhet a Gátéri Liget Óvoda.

Az épület eredetileg lakóház volt, majd varrodaként szolgált. 1980-tól működik óvodaként. Azóta csak kevés belső felújítás és állagmegóvás történt az épületen. A csaknem 40 millió forintos TOP-támoga-

tásból finanszírozott energetikai korszerűsítés során megtörtént a nyílászárók cseréje, a fűtőkorszerűsítés és a villanyvezetékek cseréje. Az épület külső szigetelést és födémzsigetelést kapott, továbbá mozgáskorlátozott-feljárót és akadálymentes mosdót alakítottak ki, valamint megvalósult a járólapok cseréje is.

PÁLMONOSTORA

Önkormányzati épületek újultak meg

Csökkentek a polgármesteri hivatal épületének és a Gárdonyi Géza Általános Iskola tornatermének fenntartási költségei Pálmonostorán, miután az önkormányzati ingatlanokban energetikai korszerűsítést hajtottak végre.

Mindkét épületet szigetelték, kicserélték a korszerűtlen nyílászárókat, felújították a fű-

tésrendszert, valamint napelemes rendszert telepítettek a tetőre. Mindkét épület megközelíthetővé vált a kerekesszékekkel közlekedők számára, továbbá akadálymentes mosdókat is kialakítottak a fejlesztés során. A munkálatokat a vármegyei TOP-keretből nyert csaknem 110 millió forintos támogatásból finanszírozták.

ÚJ BÖLCŐDE ÉPÜLT MÓRAVÁROSBAN

Tavaly június óta huszonnyolccal bővült a kiskunfélegyházi bölcsődei helyek száma a Móravárosban átadott új, kétszoboros bölcsődének köszönhetően. Addig az önkormányzati fenntartású bölcsődékben 153 férőhely volt, ezek kihasználtsága megközelítette a száz százalékot. A Csanyi úton megépített új bölcsőde kialakításával enyhült a jelenleg meglévő kapacitáshiány, és kilenc új munkahely jött létre. A beruházás 370 millió forint TOP-támogatásban részesült.

VÉGE A BELVÍZVESZÉLYNEK

Gátér belvízzel veszélyeztetett település, ahol mindig voltak vízállásos területek. A lehullott csapadék a talajszerkezet miatt nehezen tud elszivárogni. Negyvenmillió forintot meghaladó TOP-támogatásból a már meglévő árkok kitisztítása, burkolása történt meg, és a kapubejárók alatti átereszeket nagyobbra cserélték. A projekt keretében csaknem egy kilométer hosszan újulhatott meg a csapadék- és vízvédelmi rendszer. A kialakított víztározó tárolókapacitása maximum 2500 köbméter.

MEGÚJULT A PUSZTAHÁZ

A település legrégebbi épülete a Pusztaház, amely az 1700-as évek végén épült. Mivel a helyi értéktár kiállítóterme, az önkormányzat könyvtára és a lakosok ügyintézését segítő ügyfélfogadás is itt működik, szükségessé vált az energetikai felújítás.

Az erre a célra nyert csaknem 18 millió forintnyi TOP-támogatásból korszerűsítették a fűtésrendszert, kicserélték a nyílászárókat, szigetelték az épületet, valamint modernizálták a villamos hálózatot.

SZÁZZAL TÖBB ÓVODÁS JÖHET

Jelentősen enyhíti a kiskunfélegyházi óvodák zsúfoltságát az az új intézmény, amelyik négyszázmillió forintos támogatásból épült meg a Móra Ferenc úton. Az új óvoda 105 gyermek elhelyezését szolgálja. A minden igényt messze kielégítő óvoda barátságos környezettel és kiváló felszereltséggel várja a kicsiket.

A Terület- és Településfejlesztési Operatív Programból finanszírozott projekt elősegítette a kisgyermekes szülők visszatérését a munkaerőpiacra.

Új arculatot kapott a városközpont

KISKUNFÉLEGYHÁZA

A zöldváros-projekt eredményeként egy XXI. századi, modern városközpont kialakítása történt meg, amelyben a Félegyháza arculatát meghatározó évszázados épületek és a modern elemek – mint az interaktív szökőkút

vagy a több épületen megjelenő díszkivilágítás – szerves egységet alkotnak.

A cél egyrészt az volt, hogy a városban megpihenőket üdítő zöldfelületek fogadják. Másrészt, hogy ezek a terek a nagyobb, turistákat

is vonzó eseményeknek is méltó, színvonalas helyszínt biztosítsanak. Az önkormányzat több mint 2 milliárd forint támogatást nyert a beruházásra a Terület- és Településfejlesztési Operatív Programból.

Új óvoda, növekvő gyermeklétszám

PETŐFISZÁLLÁS

A Csicsergő Óvoda kialakítását követően a településre egyre több fiatal kisgyermekes család költözött, ami jelzi, hogy jelentős igény van a minőségi oktató-nevelői munkára. Ezt szolgálja az óvodai környezet korszerű és akadálymentes kialakítása.

A három, egyenként 25 fős csoportszobához gyermeköltözők, vizesblokkok kapcsolódnak, és a tornaszobán kívül

fejlesztőhelyiségeket, orvosi szobát és melegítőkonyhát is kialakítottak az épületben. Parkolóhelyek, akadálymentes parkolóhely, továbbá kerékpártároló is létesült.

Az új óvoda megvalósítására a település 167 millió forint támogatást nyert el a Terület- és Településfejlesztési Operatív Programból.